

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

- KVINNA: En podcast från Sveriges Kommuner och Regioner.
- SANDRA: Det viktiga är just att man involverar användarna, de som faktiskt ska använda den här tjänsten eller produkten.
- MAN: Det här är podden om välfärdsteknik.
- EVA: Hej och välkomna till ett nått avsnitt av podden om välfärdsteknik, en podd som görs av SKR Kompetenscenter välfärdsteknik. Jag heter Eva Sahlén och samordnar kompetenscenter och samtalen i den här podden. Dagens poddsamtal ska handla om ett digitalt kartläggningsverktyg som benämns Lika. Det finns på SKR:s webb och det riktar sig till kommunernas socialtjänst, vård och omsorg. Och för att borra lite mer i vad det här verktyget är till för, varför det finns och på vilket sätt kommunerna kan använda det och vilken nytta de kan ha med det, så har vi bjudit in två personer. Vi har bjudit in Ann-Charlotte Klarén och Sandra West. Och ni båda är med på distans, Ann-Charlotte från Skara och Sandra från Lund. Och jag tänkte att ni två ska få presentera er var för sig, så vi börjar med dig Ann-Charlotte.
- ANN-CHARLOTTE: Ja, hejsan. Kul att få vara med. Och Ann-Charlotte Klarén heter jag och jag jobbar tillsammans med Eva och Sandra i Kompetenscenter välfärdsteknik och jag är projektledare. Och har tidigare arbetat i Skara kommun men också i de regionala verksamheterna Skaraborgs kommunalförbund och VästKom. Jag tror jag slutar där och lämnar över till dig, Sandra.
- SANDRA: Tack. Ja, hej, jag heter Sandra West och jobbar som utvecklingsledare i digitalisering på Lunds kommun på vård- och omsorgsförvaltningen där och har gjort det i ungefär tre och ett halvt år. Och precis då som Ann-Charlotte sa så är jag också projektledare för Lunds räkning i Kompetenscenter välfärdsteknik.

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

EVA: Välfärdsteknik, ja, det är det som de här poddsamtalen kommer att handla om. Ni båda arbetar men ni har gjort det också i olika omgångar olika länge. Vad brinner ni för när det gäller välfärdsteknik? Vad brinner du för, Sandra?

SANDRA: Ja, men jag brinner just för den skillnaden det kan göra för individen. Att kunna se det här, att vi kan med hjälp av välfärdsteknik kunna öka någons självständighet eller trygghet eller delaktighet och att det faktiskt blir bättre än vad det var innan. Att se det också som ett komplement till den vården och omsorgen som vi alltid har gett. Det blir lite extra bra helt enkelt för våra brukare.

EVA: Och du då, Ann-Charlotte? Vad brinner du för?

ANN-CHARLOTTE: Ja, här skulle jag kunna sätta på repeat det Sandra sa. För det är just individen, vilken nytta det kan göra för den, som jag tycker är så roligt att se och även ha upplevt de här nyttorna. Men också för oss som jobbar i verksamheten, att det är till nytta för oss, den här tekniken. Så att både individen som använder, invånaren, brukaren, men också som jobbar i verksamheten. Det tycker jag är viktigt med välfärdstekniken.

EVA: Då ska vi väl gå in på egentligen dagens tema som är alltså LIKA. Och då kan man fundera på, vad står de där orden för? L I K A. Du, Ann-Charlotte, du har jobbat med det här verktyget också och har också nu under det här året lite samordningsansvar på SKR för det här verktyget. Kan du berätta, vad är det för någonting och vad är det bra för och så vidare?

ANN-CHARLOTTE: Ja, om vi kan börja med de här bokstäverna, LIKA, vad de står för, så är det för ledning, infrastruktur, kompetens och användning. Och man identifierade väl tidigt att det här är parametrar, det är områdena som är viktiga för att lyckas med sin digitalisering. Och SKR hade redan 2016 och tidigare skapat två andra verktyg och det var eBlomlådan men

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

också LIKA skola. Och där man hade sett inom LIKA skola att det här var ett väldigt bra verktyg och då ville man göra det för socialtjänsten också. Så att man började att utforma parametrar och indikatorer och åtgärder som är viktiga för socialtjänsten men hämtar inspiration från skola.

EVA: Ann-Charlotte, du nämnde eBlomlådan?

ANN-CHARLOTTE: Ja, eBlomlådan är också ett självskattningsverktyg som vänder sig till hela kommunen, där man tittar på ”vad har vi för e-tjänster i vår kommun?” Men också grundläggande förutsättningar och infrastruktur. Så att det är ett självvärderingsinstrument för hela kommunen. Där är lite bakgrunden för verktygen om man säger så, och de olika komponenterna då. LIKA.

EVA: När dök LIKA socialtjänst upp första gången?

ANN-CHARLOTTE: Det var våren 2016 som det publicerades. Och vi jobbade med en överenskommelse i evidensbaserad praktik där man hade ett koncept som man skulle införa, trygghet, service, delaktighet i hemmet med digital teknik. När vi jobbade med det så förstod vi att vi behövde ha någon form utav nulägesverktyg. Alltså, var är vi någonstans? Det som är grundläggande när vi jobbar med all verksamhetsutveckling, att vi måste veta var vi är någonstans. Och då saknades det här verktyget för socialtjänsten och för vården och omsorgen. Och det var då man tittade på skolan och såg att ”ja, men vi skulle kunna använda det här också”.

EVA: Det är ett slags kartläggningsverktyg, då. Vad gör man när man kartlägger det här då? Hur gör man det?

ANN-CHARLOTTE: Ja, först gör man så här att man samlar en grupp med olika kompetenser och så går man igenom de här olika indikatorerna och funderar på ”hur ligger vi till inom det här området?” Och så sätter man ”uppnådd” eller ”planerat” eller ”ja, men vi är klar” eller ”det här är inte aktuellt”. Och

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

så går man igenom ett antal olika indikatorer. Och i den första versionen så ... jag vet inte hur ... det var jättemycket indikatorer och det tog många timmar att gå igenom. Och det är väl det som vi har gjort i de senare versionerna, att vi har tagit ... minskat ner på indikatorerna så att det inte ska ta så lång tid att gå igenom själva verktyget.

EVA: Har man kunnat urskilja de som är mest viktiga då och som anger också status i organisationen, för kartläggningen?

ANN-CHARLOTTE: Ja. Och det har varit ... när vi har jobbat med utvärderingarna och uppföljningarna så har vi gjort det tillsammans med kommunerna och de regionala samverkans- och stödstrukturerna. Så att hela tiden har SKR tillsammans med kommuner och samverkansstrukturerna jobbat för att hitta de här rätta indikatorerna. Och det har varit olika kommuner som har varit involverade så jag tycker att det har varit en bred delaktighet i utformningen av både indikatorer och åtgärder.

EVA: Är de här indikatorerna knutna till det här ordet då, LIKA, vad bokstäverna står för, eller?

ANN-CHARLOTTE: Ja, det är de. Så att under LIKA så är det frågor som hör till ledning och styrning. Till exempel "Har vi styrdokument kring digitalisering? Hur har vi det kring ekonomi? Hur har vi det kring förbättringsarbete, förändringsledning?" Och när vi jobbar med infrastruktur, då handlar det mer om wifi på boendena till exempel. Och kompetens, det handlar om att "Hur jobbar vi med kompetensutveckling? Hur säkerställer vi att de som ska använda verktygen kan dem?" Och själva användning, så har vi exempel på indikatorer som "Använder vi den här tekniken i vår kommun till exempel? Har vi tänkt att använda den?" Så det är knutet till de här övergripande områdena.

EVA: På vilket sätt kan man ha nytta utav det här då? Att göra en sån här kartläggning som kommun?

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

ANN-CHARLOTTE: Det jag har fått till mig och också erfarenhet utav är just att när man har det här verktyget framför sig och när man går igenom den här självvärderingen tillsammans så får man en samsyn. Man får en dialog och gemensam kunskap, att så här ligger vi till i vår kommun. Och det jag har skickat med och alltid haft med mig är att det här är inte något verktyg som man ska jämföra sig med någon annan med utan det här är ett självvärderingsverktyg som ska stödja vårt förbättringsarbete. Så det är till att vara ärlig i det här så att man inte tycker ”ja, men vi är allt lite bra, vi sätter lite högre”. För man biter sig själv i svansen. Utan den här samsynen och dialogen, där man jobbar med olika kompetenser, det är det som är nyttan, tycker jag. Att man har ett verktyg att samlas kring.

EVA: Har du erfarenhet av att arbeta med verktyget?

ANN-CHARLOTTE: Jag har gjort och hjälpt andra kommuner. Jag har inte använt det i Skara då, när jag jobbade som verksamhetsutvecklare där då, för då fanns inte LIKA. Men jag var med och gjorde ... med andra kommuner och bland annat Grästorps, så hjälpte jag till med ett annat verktyg, med eBlomlådan som funkar på samma sätt. Att man sitter och värderar. Och just den här dialogen när man ska värdera att ... det är väldigt viktigt för att få samsynen, att vi är överens om var vi är någonstans i den här frågan. Och också att här är det viktigt att skriva ner, tror jag, så att man kommer ihåg till nästa gång. Vad var det vi tänkte och vad var det vi sa här?

EVA: Vad har kommuner tyckt när de har fått jobba med det här verktyget? Vad tycker de att de har dragit för erfarenheter eller tyckt om det så att säga?

ANN-CHARLOTTE: Ett minne som jag har med mig, det var från en verksamhetsutvecklare i en väldigt liten kommun, när vi hade som kommit överens om att vi skulle göra det och då sa han så här att ”Det var himla bra det här för det var första gången som chefen och jag och några till satte oss ner och

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

pratade om de här frågorna. Och att vi hade avsatt tid till det. Och nu har det varit mycket, mycket lättare att gå vidare med de här frågorna.” Det är som ett litet minne som jag har med mig.

EVA: Och det kan man säga, det är egentligen syftet med verktyget också, att man ska samla, precis som du sa i början där, att man ska samla berörda för att verkligen gå igenom ”hur ser digitaliseringen ut i vår kommun?”

ANN-CHARLOTTE: Ja.

EVA: Vad gör man när man har tagit ganska igenom det här verktyget och gjort den här ärliga kartläggningen som man ska göra då?

ANN-CHARLOTTE: Ja, då kommer de svåra delarna för då ska man som prioritera, man ska titta på åtgärder. Och det får man också stöd i LIKA då, att få förslag på åtgärder. Vad kan man göra för att ta nästa steg? Och man får också stöd i sin prioritering. Vad är viktigt att ha på plats först innan man tar nästa steg? Så att det kräver några timmars arbete. Och här tror jag att det är bra att ha någon som är huvudansvarig som kanske grottar lite mer i resultatet och tar kanske fram lite olika förslag på ”hur skulle vi kunna ta oss an det här verktyget?” För att sen sätta in det här i sin handlingsplan. Och då är det viktigt att sätta in det i kommunens ordinarie handlingsplan så att man inte har det separat, utan vad är vår verksamhetsplan här? Och då plockar man in underlagen eller aktiviteterna från LIKA i det också så att man får en samlad bedömning över ”vad är det vi i vår förvaltning ska jobba mest med just nu då?” Så att man lägger in det i sitt ordinarie verksamhetsutvecklingsarbete.

EVA: Har du sett några positiva resultat av kommuner som har använt sig av det här också? Har man gått vidare och gjort en sån där handlingsplan och tagit processen vidare så att säga, när det gäller digitaliseringen?

ANN-CHARLOTTE: Ja, jag tycker vi har ett levande exempel här i podden. Jag tycker att Lunds kommun och det arbetet som Sandra kommer berätta om sen, det

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

är ett jättebra exempel på hur man har använt sig utav verktyget i sin utveckling och att man har kontinuitet på det.

EVA: Vad bra. Då får vi en bra radioövergång faktiskt, till dig, Sandra. För du kommer från Lund och ni har använt er av det här verktyget, vad jag förstår flera gånger. Så du får gärna berätta lite om hur er process har sett ut och er resa i det här.

SANDRA: Vi får gå tillbaka ända till 2015 faktiskt, och det här är innan LIKA ens fanns. Och det var då vår nämnd, vård- och omsorgsnämnden, som beslutade att digitalisering och välfärdsteknik skulle vara ett av våra fokusområden i vårt arbete. Det fastslogs som sagt var i nämnden och man tillsatte en arbetsgrupp som skulle jobba med ”hur ska vi ta oss an den här uppgiften?” Och det här var då 2016 och den arbetsgruppen då valde att ja, vi måste veta var vi står i dag. Så att man började med att göra en omvärldsanalys och en nulägesanalys. Och i samband med det arbetet så kom man då i kontakt med LIKA, som släpptes väldigt lämpligt för oss, just den våren 2016. Så att med hjälp av LIKA så tog vi fram en handlingsplan som sedan också fastslogs i nämnden. Och just där kändes det väldigt viktigt att ha den här förankringen i hela förvaltningen och ända upp på politisk nivå. Så att det underlättade också att vi hade ett bra verktyg som sedan politikerna kunde känna att ”ja, men det finns kvalitet i den här handlingsplanen som togs fram”.

EVA: Ni tog fram en handlingsplan också, trots att den här första versionen var ganska omfattande, vad jag förstår?

SANDRA: Ja, det gjorde vi. Och vi fick hjälp av LIKA där, helt klart. Det är ofta så, kanske ... i alla fall som vi jobbade med digitalisering innan den här handlingsplanen, det var att ... ja, men det var projekt som startades upp i förvaltningen men det fanns inte den här samordningen och det fanns inte den långsiktiga planeringen framåt. Vi insåg det, att vi måste ta ett helhetsgrepp kring det här. Och med hjälp av de områdena som

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

identifieras i LIKA så kunde vi göra det. Så började det. Och jag var inte med på den tiden men jag har fått berättat för mig att då hade man just den här workshopen med förvaltningens ledningsgrupp där man gick igenom indikatorerna. Och sedan även gick igenom åtgärdsförslagen och tog fram den här handlingsplanen. Och den handlingsplanen sen användes under 2017-2019 i vårt digitaliseringsarbete.

EVA: Ni har gjort de nyare ... alltså, gått igenom LIKA även i de efterföljande versionerna som har tagits fram då?

SANDRA: Ja, vi har använt LIKA som ett sätt att också stämma av, var befinner vi oss i processen? Så att vi har gjort en LIKA-värdering ungefär vartannat år. Så vi gjorde 2018 och vi gjorde 2020. Och det var just att även om man har den här handlingsplanen som är baserad på LIKA så, ibland så kanske man hamnar lite utanför den och då måste man få lite hjälp att hitta tillbaka så man inte missar något av de här områdena som Ann-Charlotte berättade om innan, att ... LIKA är väldigt heltäckande och den ger verkligen hjälp till att se, vilken förutsättning måste finnas på plats för att vi ska lyckas med vårt digitaliseringsarbete?

EVA: Var det några områden, när ni gjorde den där första kartläggningen då, som ni såg att "ja, men här har vi väldigt starka punkter och här har vi väldigt svaga punkter"?

SANDRA: Ja, jag skulle väl säga, användningen av välfärdsteknik har vi väl haft ganska länge i Lund på olika sätt. Medan det här mer strukturerade arbetssättet med att se över ledning och även kompetensen, den kanske inte fanns ... Det kanske fanns på vissa ställen i förvaltningen men inte övergripande. Även infrastrukturen har vi, med hjälp av den handlingsplanen som togs fram då för åren 2017, 2019, jobbat ganska mycket med.

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

- EVA: Så det här att shoppa prylar som är ganska vanligt då, det ... ni hade fallit i samma fälla som de flesta kommuner kan man säga då?
- SANDRA: Absolut, absolut. Och också det här med att man startar upp ett projekt eller testar någonting någonstans i verksamheten men inte har det långsiktiga tänket. Vad ska vi göra av det sen? Utan att det blir projekt som bara lever vidare och kommer till gagn till en liten del av verksamheten men får inte det här breddinförandet. Så det har också LIKA hjälpt till med, skulle jag vilja säga, att få den här långsiktiga synen som vi faktiskt behöver, och planeringen framåt.
- EVA: Mm. Jag tänkte, jag kommer tillbaka till det.
- SANDRA: Mm.
- EVA: Jag tänkte bara sticka in, Ann-Charlotte, om ... har du märkt av ungefär samma sak när det gäller de kommuner som du har sett ändå eller hjälpt att kartlägga eller göra en kartläggning av sin digitala mognad då? Att de har haft samma så att säga problematik, att man har shoppat prylar kanske? Eller var har de svaga punkterna legat?
- ANN-CHARLOTTE: Ja, det var nog faktiskt de erfarenheterna jag har med mig för att det vi såg att vi behövde bli bättre på när jag jobbade med det på Skaraborgs kommunalförbund och med 15 kommuner, det var just det här, strategi- och ledningsfrågor. Mycket grundläggande där. Men varför gör vi det här? Och att inkludera ledningen i det. Man hade mycket produkter som man använde men just där var en del man behövde göra mycket, mycket, mycket bättre på. Och lika så kring wifi, alltså att användningen utav wifi, att det behövdes. Och också identitetshantering, mycket grundläggande förutsättningar som saknades.
- EVA: Från infrastrukturen där då? Den delen kan man säga då.

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

ANN-CHARLOTTE: Ja.

EVA: Ja. När ni, Sandra, nu har gjort de här nya versionerna då, vad är det ni har skruvat på när det gäller er handlingsplan och vad är det ni har sett har varit framgångsfaktorn?

SANDRA: Vi har då gått över från ... som jag sa tidigare så hade vi en handlingsplan fram till och med 2019, och sen efter det så ... vi har som sagt var använt LIKA för att stämma av, vad är det vi har kvar i vår handlingsplan? Sen har vi gått över lite mer till att ... i stället för att ha såna långsiktiga handlingsplaner på tre år så har vi gått över till att ha någonting som vi kallar för digital roadmap i stället. Och det är egentligen också en handlingsplan, det är bara ett lite så här finare modeord på det [skratt]. Men skillnaden där är att den här digitala roadmapen, där samlar vi både det vi har identifierat med hjälp av LIKA men också de behoven som vi identifierar i verksamheten, där vi behöver jobba med olika typer av digitala lösningar. Så samlar vi allting i den här och den ses över ungefär en gång i halvåret. Och anledningen till det är att det händer så mycket på det här området just nu. Utvecklingen går framåt i rasande takt. Det är också så att förutsättningarna kan förändras ganska snabbt inom vår verksamhet och då måste vi också kunna ha det här agila tänket, att vi måste kunna ställa om om det är någonting vi måste prioritera högre upp. Och därför ser vi att vi behöver ha den här långsiktiga handlingsplanen eller då roadmapen, men vi också kunna prioritera oftare för att kunna se att vi verkligen gör det som gör mest skillnad.

EVA: Den här roadmapen, har ni kunnat förankra den hos medarbetare också och de som finns i verksamheten? Hur har ni involverat dem i det?

SANDRA: Vi har någonting som vi kallar för digi-utvecklare och det är en tjänst där vi har minst en person i varje verksamhetsområde som har den tjänsten eller den rollen. Och de jobbar ungefär halvtid ute i

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

verksamheten, alltså i olika roller i sin grundanställning, men sen den andra halvtiden så jobbar de som digi-utvecklare. Och deras uppgift är att just fungera som den här förlängda armen mellan ledningen och ut i verksamheten. Och till sin hjälp har de också teknikcoacher på flera av våra enheter och det är också en väg för oss att kunna sprida den här digitala roadmapen och informera om den och att de får också vara med och tycka till om den. Har vi fångat upp rätt saker? Är det någonting vi måste prioritera högre och så vidare? Så att det är en stor förvaltning. Vi är 3 000 medarbetare så därför krävs det att vi har nyckelpersoner ute i verksamheten också.

EVA: Vad är det mesta de då behöver jobba med eller får jobba med så att säga?

SANDRA: De får jobba med allt möjligt. Både att ha en dialog med de enheter som är inom det verksamhetsområdet för att kunna fånga upp de här behoven. För att det är ute i verksamheten, det är de som vet vad de behöver för någonting. Sen kanske inte de alltid har lösningarna, men de vet "Var någonstans uppstår det flaskhalsar? Vad är det som inte fungerar?" Så att de fångar upp det. Men sen också så får de vara med och driva igenom de här projekten sen, som projektledare. Det är jätteviktigt och det ser vi också när vi har en dialog med leverantörerna, att ... när vi har nu infört den här rollen, att det gör väldigt stor skillnad på införandet också. För det underlättar för att där har leverantören verkligen någon att bolla med. "Ja, men hur ska vi ... måste vi anpassa deras lösning på något sätt?" och så vidare. Så att de är superviktiga och gör en jättestor skillnad i vårt arbete.

EVA: Hur skulle du beskriva tyngdpunkten då på tekniken? Precis det här att man shopper prylar. Ni har ändå ... använder ordet teknikcoacher.

SANDRA: Ja.

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

EVA: Och har kvar det. Men det andra arbetet som då behöver göras, förankring, utbildning, kompetensutveckling och att det här är ett sätt att förändra innehållet i tjänsterna, hur tycker du att balansen ser ut där?

SANDRA: Det är en transformation. Det är en förflyttning man ska göra och vi är nog inte i mål än men vi är på god väg. Och det som har gjort stor skillnad för oss, det är att börja jobba enligt tjänstedesign. Att just börja jobba utifrån behoven och inte utifrån lösningarna direkt. För jag tror det är det som vi gjort tidigare, att vi har sett en jättehäftig pryl eller jättebra lösning och så tänker vi ”ja, men den där skulle göra skillnad i verksamheten”. Men vi har inte kopplat det till ett faktiskt behov. Det är inte säkert att verksamheten behöver just den här lösningen. Så att göra den här vändningen nu, det har gjort stor skillnad i vårt arbete framåt. Och den delen kanske inte är jättesynlig i LIKA, men alla de här andra runtomkring-grejerna som måste vara på plats för att du ska kunna jobba utifrån tjänstedesign och utifrån behoven, dem får man hjälp med av LIKA. Så att LIKA är ett väldigt bra komplement till att jobba på det sättet.

EVA: Nu använde du ett ord här några gånger, ”tjänstedesign”.

SANDRA: Ja [skratt].

EVA: Ska vi fånga lite vad det är för någonting?

SANDRA: Ja, men det får vi väl göra. Det handlar om att utgå från de behoven som finns hos våra målgrupper. Och det kan både då vara brukare och patienter men också våra medarbetare. Att med hjälp av dem identifiera ”Vad behöver ni? När uppstår det utmaningar i verksamheten? Vad är det som gör daglig dags att det blir svårare för er att utföra ert arbete?” Och då börjar man titta på de här behoven, som man kallar det, och grottar ner sig lite i dem. Försöker tänka, lite så här brainstorming, och så säger man ”ja, men okej, vad är det som är orsaken till att det här

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

behovet uppstår?” Och därefter kan man börja titta på ”okej, hur kan vi lösa det här behovet?” Och då, det är först då man börjar titta på hur man då designar den här tjänsten eller den här lösningen på bästa sätt för att det ska komma till nytta i verksamheten. Jag vet inte, vad tycker du Eva? Var det en bra förklaring [skratt]?

EVA: [skratt] Ja, om man säger så här, det kan vara både då att man frågar efter ett nytt behov och sen ser man om en teknisk lösning skulle kunna tillgodose det och det innebär att man kan göra en förändring av arbetsuppgifter. Men det kanske också kan vara så att en teknisk lösning ersätter ett sätt att arbeta i dag, ett traditionellt sätt som ... alltså, ett vanligt behov som man redan har identifierat. Och att ni använder er av tjänstedesign då för att förändra innehållet i sättet att arbeta.

SANDRA: Det viktiga är just att man involverar användarna, de som faktiskt ska använda den här tjänsten eller produkten.

EVA: Och det är både personal och de som är ... ja, brukare, patienter, de enskilda mottagarna av vården och omsorgen då. Hur tycker du att det fungerar då? Hur har det kunnat gå att involvera våra äldre till exempel?

SANDRA: Det finns så stort intresse ändå och sånt engagemang. I Lund har vi något som kallas för advisory board. Där har vi ... vi har både en för våra seniorer men också för våra brukare inom LSS. Om vi tittar på den här som vi haft längst då, för våra seniorer, där är både kommunmedborgare som inte är våra brukare i dag men också de som är våra brukare, och de tycker det är jättespännande. De säger att det här ger verkligen dem någonting, att få vara med och få tycka till och få höra, vad är det som är på gång och så vidare. Så jag tycker det finns ett stort intresse och man blir lite utmanad kanske i sina föreställningar, hur det är att vara äldre i dag och kopplat till teknik och inställning till teknik. För att våra deltagare där, de är väldigt tekniska eller väldigt intresserade av teknik i alla fall och använder teknik i sin vardag.

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

- EVA: Jag tänker, Lunds kommun blev utsedd till att vara årets e-hälsakommun här i våras, på Vitalismässan. Tror du att ert arbete med ... det här strukturerade arbetet, som jag ändå tycker mig höra att ni har bedrivit, och att användningen utav LIKA som ett stöd i att få struktur på det, att det kan ha bidragit till den utmärkelsen?
- SANDRA: Ja, men det tror jag absolut. Jag tror också att det är så att det är många kommuner i dag som börjar arbeta utifrån det. Och vi har verkligen sett hur viktigt det är att ha den här systematiken i vårt digitaliseringsarbete. Vi är väldigt duktiga på att jobba kvalitetsinriktat och systematiskt inom vård och omsorg i vår kärnverksamhet. Vi är noga på att följa upp hur brukarna upplever sina vård- och omsorgsinsatser, hur ... ja, kring medarbetarna och allt. Vi har jobbat väldigt länge med det. Men när det kommer till digitaliseringsarbetet så har vi kanske tappat det lite. Vi har fastnat lite för mycket i tekniken. Och genom att tänka på att ja, men vi är duktiga på att jobba systematiskt, det bara handlar om att använda oss av det. Och där tror jag att ... ja, men jag tror, precis som du sa, att det är en av anledningarna till att vi blev utsedda till årets e-hälsokommun.
- EVA: Då skulle man kunna tänka sig så här att en kommun då som börjar jobba med LIKA kanske skulle kunna satsa på att om fem år ... att göra LIKA-kartläggning och göra ett strukturerat arbete, att digitalisera verksamheten det, kanske kan bli utsedd till årets e-hälsokommun.
- SANDRA: Ja, jag rekommenderar det verkligen verkligen. Det har hjälpt oss mycket. Och som Ann-Charlotte sa tidigare också, just det här att få till den här dialogen och samsynen. Det är ganska lätt ... det är så mycket som ska göras hela tiden i vår verksamhet och då blir det kanske lätt att se till sitt verksamhetsområde, till sin enhet. Och vi behöver ha den här samsynen och också kunna ... Vi har också sett det som vi har börjat jobba med, så här att vi kan använda samma typer av lösningar både inom LSS-omsorgen och inom äldreomsorgen och då krävs det

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

verkligen att man har det här breda arbetet över hela förvaltningen. Och där kan också LIKA hjälpa till att identifiera, vad behöver vi göra på hela förvaltningen? Eller så kanske det är så att inom äldreomsorgen är vi väldigt långt framme på en del som tas upp i LIKA, medan man inte har kommit lika långt inom LSS:en. Och då kan man hjälpas åt för att få det över hela förvaltningen.

EVA:

LIKA är ett kartläggningsinstrument som ska kunna användas av hela socialtjänsten, även av den traditionella individ- och familjeomsorgen. Att man kan få hjälp med så att säga sin digitala utveckling då. Någon slags självskattning och kartläggning och så göra den här handlingsplanen. Jag uppfattar, ni båda är starka förespråkare för det och ser att kommunen verkligen skulle kunna få hjälp utav att använda sig av LIKA för att komma i gång med ett strukturerat arbete, för det är väldigt mycket det det handlar om. Att göra den här kartläggningen och få hjälp med en handlingsplan, vad ska vi prioritera? Och hålla i det och kanske göra en ny temperaturmätning, precis som ni har gjort i Lund då för att kanske göra en ny handlingsplan eller en ny roadmap, som ni kallar det för nu då. Vad finns det för hinder för kommuner att kunna komma in i det här? Vad tänker du, Ann-Charlotte?

ANN-CHARLOTTE: Nej, men det är väl just det här med tiden. Att man inte prioriterar att sätta sig ner och göra det här, för att kanske första gången när man ska göra LIKA, då tar det längre tid. Man ska vara överens och få samsyn och man kanske behöver landa i en del begrepp, även om LIKA är gjord utav verksamhetsrepresentanter ifrån äldreomsorgen och strategier eller ... Vi har varit väldigt inkluderade i utvecklingen så det är ord som vi är vana att använda oss utav. Så tror jag just att avsätta tiden, och det var nog det som var svårigheten första gången. Att man avsatte tiden och ... Att göra detta och se att man behöver göra det lite kontinuerligt. Att det inte bara är någonting man gör en gång. På en utav de här workshoparna som vi gjorde i våras så var det en utav deltagarna som

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

sa ”Ja, men hallå, det här är som ett vanligt projekt. Man måste lägga tid. Man måste göra det och planera för det.” Och det var en bra aha-upplevelse som hon hade för då kände hon sig trygg i det. För det är som Sandra säger, att vi är väldigt vana att jobba med kvalitetsutveckling och verksamhetsutveckling och vara systematiska i vård och omsorg. Och LIKA är ett värderingsinstrument, ett bedömningsinstrument som vi använder i vård och omsorg. Så att vi är vana att göra på det här sättet, det är bara att vi har inte gjort det när det handlar om digitalisering för det är någon annan som ska göra det. Men vi måste göra de här sakerna i ordinarie verksamhet också.

EVA: Vad var det största hindret som ni behövde bestiga, Sandra?

SANDRA: Dels så handlar det om att ta den här tiden som det faktiskt tar, att gå igenom det. Och att vi har valt i Lund att jobba med förvaltningsledningsgruppen och även tagit in vissa stödfunktioner och det blir en ganska stor grupp som ska samlas och som ska kunna avsätta tid. Så att dels handlar det om att kunna hitta den här tiden och verkligen kunna avsätta den. Men sen får man den här långa handlingsplanen och så tänker man ”Oj, jag måste göra allt det här. Och hur ska vi ... var ska vi börja någonstans?” Och man ... vi får hjälp med prioritering med hjälp av LIKA, men det blir så lätt att man vill hoppa på allt samtidigt. Att faktiskt se det som att det kommer ta tid. Vi måste prioritera. Vi gör hellre en sak i taget och gör det bra än att försöka göra allt samtidigt. Så det är en omställning eller någonting man ska ha med sig, att det är ingenting man gör över en natt utan det är ett långsiktigt arbete.

EVA: Om jag summerar det du, Sandra, har beskrivit då, av det här när ni har jobbat med att använda er av LIKA och vilka hinder som ni har sett så kan man säga så här, ett, så ska ni ... man ska avsätta tid. Tillräckligt med tid både för att genomföra kartläggningen men också lägga upp så att det här är en planering, det tar tid att genomföra det här som man sen

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

så småningom tar fram i en handlingsplan. Två, så behöver man involvera flera personer och de ska avsätta tid och vara involverade i hela processen i organisationen. Tre, så ska man ta fram en handlingsplan men man ska våga prioritera i den handlingsplanen också. Kan det vara tre tips då? Att avsätta tid, att se till att man har med sig rätt personer och att man vågar göra prioriteringar i handlingsplanen.

SANDRA: Absolut. Det håller jag med om till fullo. Jag vill också trycka på att det är viktigt att ha med sig ledningen i det här. Digitaliseringsarbete handlar väldigt mycket om förändringsledning och för att vi ska lyckas med förändringsledningen så måste vi ha med hela förvaltningen, ända upp ifrån ledningen och ut i verksamheten.

ANN-CHARLOTTE: Ja, jag nickar här bredvid och håller med också.

Självvärderingsverktyget är till för ledningen, de som jobbar med ... alltså, verksamhetsledningen, strateger, utvecklare. Så att man ska inte börja och göra det på medarbetarnivå, brukarnära, utan det är ett ledningsverktyg i första skeendet.

EVA: Du nämnde här tidigare i samtalet, Ann-Charlotte, att vi erbjöd lite utbildningar här i våras då, en del workshoppar i utbildning, och det var våren 2021. Kan man få hjälp någonstans med att använda sig av LIKA-verktyget?

ANN-CHARLOTTE: Ja, det första som jag tänker på är att går man till sidan på webbsidan, på SKR:s sida som heter Lika socialtjänst, it-tempen, så finns det frågor och synpunkter och då kan man använda sig av det frågeformuläret och skicka in sin fråga eller sin fundering. Och då kommer det till vår support. Så på det sättet kan man få aktivt stöd direkt.

EVA: Och vår support är SKR:s support och det är också Kompetenscenter välfärdsteknik just nu då.

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

ANN-CHARLOTTE: Ja, stämmer bra. Och sen har vi i Kompetenscenter välfärdsteknik planerat för olika aktiviteter här, både under hösten 2021 men också till våren 2022. Och det som kommer nu under hösten 2021 är dels en workshop för kommunansvariga. Vi har sett att de som är kommunansvariga, det är de som håller lite i utvecklingen, de är inne och administrerar verksamheter, att de behöver en särskild kunskap om hur man använder sig utav LIKA. Så en utbildning till dem men också de som är nya användare, att vi har en workshop kring det. Vi har sett att vi behöver bli mer målgruppsanpassade i våra utbildningar. Så att utbildningar kommer.

EVA: Så kommuner som är nyfikna på och skulle vilja lära mer om det här och som aldrig använt sig av det, de kan hålla lite pejl på SKR Kompetenscenter och det utbildnings- och konferensutbud som erbjuds där då via SKR:s hemsida.

ANN-CHARLOTTE: Mm, det stämmer bra.

EVA: Vi börjar närma oss slutet av det här samtalet som har handlat om det här självvärderings- och kartlägningsinstrumentet LIKA. Är det någonting som ni, Sandra eller Ann-Charlotte, skulle vilja skicka med som sista?

ANN-CHARLOTTE: Jag skulle vilja skicka med att det är en hjälp på vägen i digitaliseringen och användningen av tekniken. Och att passa på att använda det här verktyget även om det finns andra verktyg som man också kan använda sig utav. Men detta är specifikt för äldreomsorg, socialtjänsten. Så jag tycker man ska använda det och ta stöd utav det. Det är en hjälp på vägen.

EVA: Och du, Sandra?

SANDRA: Jag instämmer till fullo med Ann-Charlotte men jag vill också trycka på just att man faktiskt får åtgärdsförslag som är konkreta. Det kan ibland

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

vara svårt att veta ”Var börjar vi? Vad är det vi ska göra för någonting?” Och här, med hjälp av LIKA, så får man verkligen den hjälpen på vägen. Sen är det man själv som kommun som får göra arbetet sen och det krävs också men LIKA är verkligen en stöttning på vägen.

EVA: Ja. Då så, då har vi fått med oss lite medskick där från två stycken som är erfarna användare av LIKA-verktyget. Jag har en liten avslutande fråga till var och en av er, och det är om ni skulle bli beroende utav vård och omsorg, äldreomsorg, på gamla dagar, vad skulle ni vilja ha jätte av för digital lösning det? Ann-Charlotte, vad har du tänkt på för någonting?

ANN-CHARLOTTE: Ja, det jag har funderat på, någonting som hjälper mig på vägen hela tiden och underlättar är de där glasögonen som jag har på mig. Men sen har jag blivit lite mer konkret och så tänker jag att mobilt trygghetslarm skulle hjälpa mig långt i alla fall, så att jag kan fortsätta att gå ut och gå när jag vill och ändå hitta hem när jag behöver. Så att ett mobilt trygghetslarm. Jag är inte så wild and crazy där. Jag tar det enkla.

EVA: Okej. Och du då, Sandra?

SANDRA: Ja, jag får väl stå för wild and crazy då. Jag skulle gärna vilja ha en robot som hjälper mig i framtiden, och framför allt med den personliga hygien, om det är så att jag behöver hjälp med det. Duscha, gå på toaletten, klä på sig och så vidare. Att det är en robot som gör det. Och det finns redan i dag. I Japan har man kommit ganska långt kring det. Så jag tror att när jag blir äldre så hoppas jag verkligen att det finns som ett stöd och att de som arbetar inom äldreomsorgen då, att de kan fokusera på att vara den här mänskliga kontakten och det här sociala utbytet i stället.

Podden om välfärdsteknik avsnitt 2, 37 minuter

- EVA: Det låter spännande. Då får vi hoppas att vi verkligen får till stånd en sån digital utveckling och innovation här framöver. Tack, Ann-Charlotte Klarén, och tack, Sandra West, för det här samtalet.
- SANDRA: Ja, tack så mycket att vi fått vara med.
- ANN-CHARLOTTE: Ja, tusen tack.
- EVA: Och till dig som lyssnar så vill jag tipsa bara om att SKR Kompetenscenter välfärdsteknik ger ut ett nyhetsbrev en gång i månaden. Gå in på SKR:s webb och prenumerera gärna på det. Där får du information om vad vi håller på med i Kompetenscenter men också alla evenemang och konferenser och tips på kommuner som har prövat och utvecklar spännande saker inom digitaliseringsområdet. Följ oss via LinkedIn. De flesta projektledarna ligger där så ni kan följa oss även där. Följ oss och på SKR:s webb, naturligtvis. Tipsa gärna andra om den här podden och kom gärna med tips på ämnen, personer eller andra som ni skulle vilja att vi intervjuar och borrar litegrann i när det gäller välfärdsteknikfrågor. Tack för att du lyssnat på podden om välfärdsteknik. Trygghet och självständighet livet ut. Jag heter Eva Sahlén. På återhörande.
- KVINNA: En poddcast från Sveriges Kommuner och Regioner.